

A comparative study of the record of the Islamic Coalition Board during the period of reforms and fundamentalism

Abstract.

The Islamic Coalition Party is one of the parties with a long history in the contemporary political history of Iran, which in its many years of history has had many ups and downs with various governments. In this research, we will make a comparative study of the party's record in political, economic and cultural categories, which is also our main goal. The main question of the research: What was the position of the Islamic Coalition Board towards the present governments during the reform period until the end of the fundamentalist era? And the main hypothesis: the behavior of the Islamic Coalition Board with the governments in power has been different according to party principles. The results also depended on the government and the above components were different, sometimes they supported the government and sometimes they were strongly opposed to the government.

Keywords: Reform Government, Conservative Government, Islamic Coalition Party, Political Current

بررسی تطبیقی کارنامه‌ی هیات مؤتلفه اسلامی در دوران اصلاحات و اصول‌گرایی

ابراهیم فریدون صمدی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۸

دکتر علی اکبر امینی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۰۳

دکتر مجتبی مقصدی^۳

دکتر رضا جلالی^۴

چکیده

حزب مؤتلفه اسلامی یکی از احزاب با سابقه در تاریخ سیاسی معاصر ایران می‌باشد که در تاریخ چندین ساله‌اش فراز و فرود زیادی را با دولت‌های مختلف روی کار آمده داشته است.

هیئت‌های مؤتلفه در زمان ایجاد به شدت تحت تأثیر اندیشه‌های آیت الله خمینی بودند و برای نخستین بار، در تظاهرات ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ و ترور حسنعلی منصور، نقش ایفا کردند و در انقلاب اسلامی نیز، علیه حکومت پهلوی فعالیت نمودند. پس از پیروزی انقلاب و تشکیل نظام جمهوری اسلامی، به منسجم‌ترین نیروی سیاسی جناح راست بدل شدند و یکی از پرنفوذترین جناح‌ها در حزب جمهوری اسلامی بشمار می‌آمدند. در این تحقیق به بررسی تطبیقی کارنامه این حزب در مقوله‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می‌پردازیم که هدف اصلی ما نیز می‌باشد. سوال اصلی پژوهش: در دوران اصلاحات تا پایان دوران اصول‌گرایی هیأت مؤتلفه اسلامی چه موضعی در قبال دولت‌های حاضر داشته است؟ و فرضیه اصلی نیز: رفتار هیأت مؤتلفه اسلامی با دولت‌های روی کار آمده بنا بر اصول حزبی متفاوت بوده است. نتایج حاصله نیز بسته به دولت روی کار آمده و مولفه‌های فوق متفاوت بوده زمانی از دولت حمایت کرده و زمانی نیز مخالف سرسخت دولت بوده‌اند.

واژگان کلیدی: دولت اصلاحات، دولت اصولگرا، حزب مؤتلفه اسلامی، جریان سیاسی

^۱ دانشجوی دکتری گروه علوم سیاسی، دانشکده علوم سیاسی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، تهران، ایران feraydoonsamadi@yahoo.com

^۲ استادیار، دانشکده علوم سیاسی دانشگاه آزاد تهران مرکزی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) amini.aliakbar@yahoo.com

حزب مؤتلفه اسلامی یک حزب سیاسی-مذهبی در ایران است که در سال ۱۳۴۲ از ائتلاف ۳ هیئت مذهبی بنام‌های؛ هیئت مسجد امین‌الدوله، هیئت مسجد شیخ‌علی و هیئت اصفهانی‌ها، با پیروی از آیت الله خمینی شکل گرفت. این تشکل به جناح راست و اصول‌گرایان سنتی تمایل دارد و در محیط سیاسی ایران، قشر «بازاری‌های مذهبی» را نمایندگی می‌کند. این حزب همچنین در زمینه امور خیریه و تأسیس نهادهایی نظیر مدرسه اسلامی و صندوق‌های قرض‌الحسنه نیز فعالیت می‌کند.

هیئت‌های مؤتلفه در زمان ایجاد به شدت تحت تأثیر اندیشه‌های آیت الله خمینی بودند و برای نخستین بار، در تظاهرات ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ و ترور حسنعلی منصور، نقش ایفا کردند و در انقلاب اسلامی نیز، علیه حکومت پهلوی فعالیت نمودند. پس از پیروزی انقلاب و تشکیل نظام جمهوری اسلامی، به منسجم‌ترین نیروی سیاسی جناح راست بدل شدند و یکی از پرنفوذترین جناح‌ها در حزب جمهوری اسلامی بشمار می‌آمدند. که دست‌کم تا پایان دهه نخست انقلاب، این جایگاه را حفظ نمودند. در سال ۱۳۶۶ در پی انحلال حزب جمهوری اسلامی، حزب مؤتلفه اسلامی به عنوان یک حزب مستقل به فعالیت ادامه داد.

بخشی از هیئت مؤتلفه در فعالیتهای تجاری شرکت می‌کند و بازار را در دست دارد و به نام مؤتلفه بازار یا بخش اصناف جمعیت مؤتلفه در بازار تهران شناخته می‌شود و قوی‌ترین شاخه مؤتلفه‌است. هر چند مؤتلفه در زمینه سیاسی دولت‌گرا است ولی از نظر اقتصادی مخالف کنترل کامل وزارت بازرگانی و وزارت اقتصاد و دارایی بر همه فعالیتهای تجاری و مبادلات اقتصادی می‌باشد.

۲- مؤتلفه اسلامی

مؤتلفه اسلامی تشکلی است که اعتقاد به اسلام ناب محمدی و ایمان کامل به اصل امامت و ولایت مطلقه فقیه عادل دارد و معتقد به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است و تشکیل آن مورد تأیید امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری قرار گرفته است. این تشکیلات دارای گرایش راست سنتی و ارزش‌گراست. از مهم‌ترین مواضع این گروه ولایت‌پذیری، پذیرش و اعتقاد عملی به ولایت مطلقه فقیه، سنت‌گرایی به معنای ارج نهادن به آداب و رسوم جاری در فرهنگ اسلامی مردم، پایبندی به اصول و ارزش‌های دینی، اعتقاد راسخ به حقوق خصوصی مردم، مالکیت فردی، اقتصاد خصوصی و بازار آزاد و عدم دخالت دولت در امور اقتصادی را می‌توان نام برد که همگی تداعی‌کننده گرایش سیاسی راست سنتی و راست ارزش‌گرا می‌باشد. (شادلو، ۱۳۸۵: ۱۶۱؛ زندی، ۱۳۹۳: ۲)

۲-۱. خاستگاه مؤتلفه اسلامی

۱. **هیأت بازار دروازه‌ای‌ها:** در این هیأت گروهی از بازاریان اطراف مسجد امین‌الدوله تهران حضور داشتند که به منظور انسجام در فعالیتهای مذهبی خود در صدد برآمدند چنین هیأتی را تشکیل دهند. (موسایی، ۱۳۹۵: ۶۲) این گروه در شب‌های سه‌شنبه و چهارشنبه هر هفته جلسه سخنرانی مذهبی برپا می‌کردند و شیخ حسین زاهد برای آنان سخنرانی می‌نمود. آن‌ها در کنار این کار فعالیتهای خیریه و عام‌المنفعه نیز انجام می‌دادند. (مه‌دوی کنی، ۱۳۸۵: ۱۲۰)

۲. **گروه اصفهانی‌ها**: دومین هیأت محوری مؤتلفه گروهی منسوب به اصفهان بودند که بعدها فعالیت‌های خود را به تهران منتقل نمودند. بررسی سوابق این گروه نشان می‌دهد آنان از اواسط دهه ۱۳۲۰ در اصفهان با تشکیل «انجمن تبلیغات دینی» به مبارزه علیه کمونیست‌ها و به‌ویژه حزب توده روی آوردند. (بادامچیان-بنابی، ۱۳۶۲: ۱۵۱) آنان فعالیت‌های تبلیغی خود را با نظارت یکی از علمای مشهور وقت اصفهان، یعنی آیت‌الله علامه سیدضیاءالدین، انجام می‌دادند. گفتنی است که در آن سال‌ها علمای مشهور اصفهان، نظیر: محمدباقر زند کرمانی، حاج آقا رحیم ارباب، آیت‌الله آقا میرزا علی ه‌سته‌ای، رویکردی نوگرایانه اتخاذ کرده و در تبلیغ و ترغیب جوانان به شریعت و مبارزه با مفاسد اجتماعی پیشگام بودند. (شاد، ۱۳۹۱: ۸۲)

۳. **هیأت مسجد شیخ علی**: حضور شخصیت‌های سرشناسی نظیر: حاج صادق امانی و صادق اسلامی، و سوابق طولانی فعالیت‌های هیأت از جمله تمایز این هیأت از دو هیأت پیشین است. امانی از کسبه بازار از اواسط دهه ۱۳۲۰ به دنبال تأسیس «جامعه تعلیمات اسلامی» به همت شیخ عباسعلی اسلامی، به آن مرکز آموزشی گام نهاد و در آنجا با افرادی نظیر: مهدی عراقی، صادق اسلامی و حسین رحمانی ارتباط یافت. در سال‌های بعد، به دنبال شکل‌گیری مبارزات ملی شدن صنعت نفت، آنان نیز در حمایت از این جنبش فعالیت‌هایی را انجام دادند تا اینکه با کمک امیر ناصر خمسی، یکی از استادان خود در جامعه تعلیمات اسلامی «گروه شیعیان» را با شرکت قریب به ۲۵ نفر تأسیس کردند. امانی مسئولیت سازمان رهبری، صادق اسلامی مسئولیت سازمان فرهنگی و آموزشی، و رحمانی مسئولیت سازمان مالی گروه را به عهده گرفتند. فعالیت‌های گروه در عرصه‌های امر به معروف و نهی از منکر، گسترش حوزه‌ها، اعمال خیریه و اجرایی کردن احکام شریعت بود. گروه دارای سه نوع عضو سرشناس، پیوسته و وابسته بود و فعالیت‌های اعضای هر هفته به صورت گزارش کار از تعداد افرادی که امر به معروف و نهی از منکر نموده‌اند، ارائه می‌شد. جلسات آنان در مسجد جمعه تهران برگزار می‌گردید (مقدم، ۱۳۸۰: ۲۲)

۲-۲. مواضع سیاسی

در علوم سیاسی به سیاست‌های یک حزب یا نامزد سیاسی درباره موضوعات مهم ملی و بین‌المللی که معمولاً در شرف برگزاری انتخابات برای جذب آرای عمومی اعلام می‌گردد مواضع سیاسی گفته می‌شود.

۱-۲-۲. دوران اصلاحات

انتخابات ریاست جمهوری در ایران معمولاً عرصه رقابت احزاب سیاسی مختلف می‌باشد با اینکه احزاب هنوز هم نقش چندان مهمی در زندگی سیاسی اعضای جامعه بازی نمی‌کنند و مردم نیز اعتماد چندانی به سیستم حزبی در ایران ندارند ولیکن احزاب در آستانه‌ی انتخابات فعالیت می‌شوند. در هفتمین دوره‌ی انتخابات ریاست جمهوری حضور خاتمی از جبهه اصلاح طلبان با شعار آزادی‌های مدنی باعث شور و شوق عامه‌ی مردم گردید. بالطبع حزب مؤتلفه که در جناح مقابل اصلاح طلبان قرار داشت نیز برنامه‌ی خود را برای انتخابات ریاست جمهوری داشت که در زیر به آن می‌پردازیم.

موتلفه که در هفتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری (خرداد ۷۶) در همراهی با نهادهای مرجع اصولگرایان از نامزدی حجت الاسلام «علی اکبر ناطق نوری» حمایت کرد، در مقابل جبهه دوم خرداد، شکست سنگینی را متحمل شد و نتوانست نامزد خود را راهی ساختمان ریاست جمهوری کند. اصولگرایان در جریان انتخابات مجلس ششم (بهمن ۷۸) هم نتوانستند موفق ظاهر شوند. در این دوره به تبع نتیجه نامطلوب انتخاباتی برای اصولگرایان، هیچیک از اعضای موتلفه نتوانستند بر کرسی نمایندگی مجلس تکیه بزنند.

پس از انتخابات دوم خرداد و پیروزی خاتمی در انتخابات ریاست جمهوری با توجه به حمایت صریح جمعیت موتلفه از علی اکبر ناطق نوری در جریان انتخابات این جمعیت سیاست نسبتاً شفافی در مقابل رئیس جمهور جدید که از جناح مقابل برگزیده شده بود در پیش گرفت. این سیاست بر مبنای حمایت لفظی و گاه عملی از رئیس جمهور و در کنار آن نقد عملکردهای دولت و ارزیابی آن و انتقادهای گاه تند از رئیس جمهور شکل گرفت. (عسگر اولادی-کوهستانی نژاد، ۱۳۷۷: ۴۱)

تیتراول نخستین شماره نشریه «شما» پس از انتخابات این است: برنده اصلی انتخابات، اصل آزادی آور ولایت فقیه و نظام جمهوری اسلامی است.

دبیر کل حزب موتلفه در ارزیابی خود از برگزاری هفتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ضمن تشکر از امت شهید پرور افتخار آفرین که در سال نوزدهم انقلاب اسلامی با حضور ۳۰ میلیونی خود حماسه آفریدند، اعلام کرد، که نتیجه انتخابات سالم است و بابت این مسئله خداوند را شکر کرده و از رهبری بابت حمایت‌های بی دریغشان و نیز از مردم به سبب مشارکت حداکثری تشکر و قدردانی می‌کند. همچنین در جواب سوالی مبنی بر اینکه سیاست مؤتلفه اسلامی در مورد رئیس جمهور منتخب چیست؟ عنوان کرد اولین موضع سیاسی جمعیت مؤتلفه نسبت به ایشان تریک صمیمانه است که در نخستین جلسه شورای مرکزی مؤتلفه اسلامی به اینجانب مأموریت داده شده و اعلام حمایت و همکاری جمعیت با ایشان در چارچوب خط مبارک امام (ره) و اطاعت از رهبری و برنامه‌های مصوب مورد عنایت مقام عظمای ولایت به ویژه اینکه ایشان در اعلام مواضع، خود را فراجناحی اعلام کرده‌اند (بادامچیان، ۱۳۷۶: ۱۳): (۱۱) حبیب الله عسگر اولادی دبیرکل جمعیت موتلفه اسلامی می‌گوید: یک بار دیگر حمایت خود را از شخص رئیس جمهوری و دولت اعلام می‌کنیم و حاضر به همکاری کامل با دولت ایشان هستیم. دولت آقای خاتمی توفیق‌های بی سابقه از جمله در زمینه زدودن تشنج از منطقه و طرح پیشنهاد گفتگوی تمدن‌ها داشته است همچنین این روش و شیوه موجب شد ایشان در راس سازمان کنفرانس اسلامی قرار گیرد. در هر کدام از زمینه‌های سیاست داخلی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نیز هم توفیقاتی عاید شده و هم عدم توفیقاتی مشاهده می‌شود دو انتقاد را از ابتدا به دولت خاتمی داشته و داریم و آن اینکه اولاً جناحی‌ترین ساماندهی اداری را همکاران ایشان در سطح کشور ایجاد کرده‌اند در حالی که مردم بر اساس شعار فراجناحی به ایشان رأی داده بودند و ثانیاً دوم خرداد را از ۱۵ خرداد یعنی ریشه آن جدا کردند. (بادامچیان، ۱۳۷۶: ۲۲): (۱)

پس از اعلام ترکیب کابینه به مجلس از طرف آقای خاتمی تیتراول نشریه شما بدین ترتیب بود:

در معرفی کابینه به مجلس معلوم شده است که همه وزرا به جز دو سه نفری که به ضرورت معرفی شده‌اند بقیه از یک جناح با دو سلیقه (روحانیون و کارگزاران) و به قول خودشان چپ تشکیل شده است و مشی دولت‌های پس از پیروزی انقلاب تاکنون این بود که رئیس دولت با نمایندگان ملت مشورت میکرد و در نهایت به تفاهم می‌رسید اما معلوم نشد که در معرفی جدید چرا هیچ‌گونه توجهی به نظریات نمایندگان ملت نشده است؟ و چرا وزرا یک‌سویه معرفی شده‌اند؟ در ادامه تلویحا اشاره میکند که نمایندگان نباید به افراد انتخابی رأی دهند و اعلام میکند: در نتیجه نمایندگان محترم ملت که مایل بودند مانند همه هیأت‌های دولت در گذشته با تفاهم طوری شود که بتوانند به همه وزرا رأی اعتماد بدهند اما وقتی با آنها تفاهم و نظر خواهی صورت نگرفته باشد و آنها افرادی از این معرفی شدگان را واجد شرایط ندانند طبعا باید به وظیفه نمایندگی ملت عمل نمایند همانطور که قانون این حق را به آنان داده است. (بادامچیان، ۱۳۷۶، (۲۴): ۱)

پس از رای اعتماد مجلس شورای اسلامی به کابینه آقای خاتمی انتصاب‌های گسترده جناحی مورد نقد حزب موتلفه قرار گرفت. در مقاله‌ای به قلم مدیر مسئول هفته نامه شما عنوان می‌شود: تغییرات پیاپی معاونان و مدیران، شعاع گسترده‌ای یافته است متأسفانه اکثر این تغییرات در راستای انتصابات جناحی و خطی و سیاسی است و کمتر به شایسته سالاری که در شعارهای انتخاباتی مطرح میشود توجه شده است (بادامچیان، ۱۳۷۶، (۲۸): ۱)

از این زمان به بعد عدم تحقق شعار آقای خاتمی مبنی بر عملکرد فراجناحی بشدت مورد انتقاد موتلفه قرار می‌گیرد و در شماره‌های مختلف نشریه شما لیست کامل عوض شدن مدیران منتشر می‌گردد. پس از این انتقادات از عملکرد دولت خاتمی از طرف موتلفه سیر صعودی پیدا میکند و از جمله حمیدرضا ترقی نماینده مجلس و عضو شورای مرکزی موتلفه در سرمقاله خود گفت: آقای رئیس جمهور ۲۲۰ روز گذشت مشکلات همچنان باقی است.

برخلاف دیدگاه بعضی حامیان تندرو دولت خاتمی که جمعیت موتلفه را در مقابل دولت و در برخی از جراید آن را حامی تشنج معرفی نموده‌اند عسگر اولادی می‌گوید من به عنوان دبیرکل یک تشکل اسلامی برای کاهش تشنج پیشنهاد می‌کنم ما باید در داخل تلاش کنیم محیط آرامی داشته باشیم که اولاً دولت مجال پیدا کند و توان بیابد تا به مشکلات معیشتی مردم خوبمان برسد ثانيا مردم به دور از جنجال سازی‌ها و غوغا سالاری نمایندگان واقعی و دلخواه خود را انتخاب کند و به طور قطع راه‌حل رسیدن به چنین فضای آرامی احترام به قوانین و مقررات کشور و پذیرش واقعی تصمیمات نهادهای قانونی نظام است.

در مقوله توسعه سیاسی که پس از دوم خرداد ۱۳۷۶ به عنوان یکی از شعارهای محوری دولت خاتمی بسیار بحث برانگیز شده است جمعیت موتلفه نظری خاص داشتند. اسدالله بادامچیان معاون دبیر کل جمعیت موتلفه می‌گوید توسعه سیاسی به مفهوم غربی آن که روشنفکران بیمار به آن متوسل می‌شوند مطلوب نیست توسعه سیاسی به مفهوم اسلامی آن از آغاز نهضت امام راحل آغاز شده است چون اسلام دین سیاسی است و ما هر روز سیاست اسلامی را در حال گسترش می‌یابیم. وجود آزادی در حد بالای آن و تعدد مطبوعات در جامعه ایران اسلامی که حتی از آن سوء استفاده می‌کنند نشانگر توسعه سیاسی در نظام جمهوری اسلامی ایران است.

این جمعیت در مورد انتخابات مجلس شورای اسلامی که همواره در دوره‌های مختلف آن بر اثر اعمال نظارت استصوابی شورای نگهبان از راهیابی به انتخابات بازمانده‌اند از اعمال نظارت استصوابی حمایت کرده است. عسکر اولادی در این مورد می‌گوید معنای نظارت استصوابی این است که ناظر ببیند آیا نامزد انتخاباتی شرایط لازم را دارد یا خیر و این نه تنها محدود کردن حق انتخاب مردم نیست بلکه عین رعایت حقوق مردم است چرا که همین مردم به قانون اساسی رای داده‌اند. قانون اساسی می‌گوید شورای نگهبان نظارت استصوابی دارد.

سید مصطفی میرسلیم از اعضای شورای مرکزی جمعیت مولفه اسلامی که سال‌های متمادی دارای پست‌های کلیدی در بخش اجرایی کشور بوده است در گفتاری در زمینه تمدن اسلامی در مورد توسعه سیاسی و جامعه مدنی که شعارهایی که حاصل دوم خرداد و اصلاح طلبان است چنین می‌گوید: «با شعار توسعه سیاسی اجتماعی باید موجبات هر چه کامل‌تر مشارکت مردم را در اداره امور کشور فراهم سازد نه اینکه سازمان یا وزارتخانه‌ای را جولانگاه دسته سیاسی خاصی کنیم یا به گروه‌های فشار قدرت طلب امکانات گسترده و جواز عمل بدهیم یا گروهک‌های غیرقانونی را به صحنه سیاسی بکشانیم». (بادامچیان، ۱۳۷۸، (۱۱۱): ۲)

۲. رابطه با آمریکا

مبحث برقراری رابطه با آمریکا از جمله مسائل بحث برانگیز در دوره ریاست جمهوری آقای خاتمی بود. هرچند تمامی گروه‌هایی که در این خصوص اعلام موضع می‌کردند معتقد بودند رابطه با آمریکا زمانی قابل انجام است که تامین کننده منافع ایران باشد. در مورد سیاست خارجی و رابطه با آمریکا در دوران اصلاحات حزب مولفه اسلامی و در رأس آن عسگر اولادی می‌گوید: «ما به عنوان یک تشکل معتقدیم که رابطه بین دو کشور ایران و آمریکا در شرایط مساوی و احترام متقابل هیچ منعی ندارد جز در مورد اسرائیل که غاصب است ما معتقدیم که اگر آمریکا انقلاب اسلامی ما، رهبری ما و نظام ما را پذیرا باشد و برای ما احترام متقابل قائل باشد و برای تایید آنچه را که از این کشور به یغما برده برگرداند شرایط برای برقراری رابطه فراهم خواهد شد اما حمیدرضا ترقی نماینده سابق مردم مشهد و از اعضای شورای مرکزی جمعیت مولفه در این مورد نظر دیگری دارد: «موضع ما در رابطه با آمریکا همان موضع مقام معظم رهبری است و مذاکره با آمریکا را تقبیح می‌کنیم و معتقدیم این مسئله مشکل سیاسی و اقتصادی ما را حل نمی‌کند متأسفانه عده‌ای تصور می‌کنند در شرایطی که با بحران اقتصادی مواجه هستیم اگر با آمریکا رابطه برقرار کنیم تنش ما و آمریکا کاهش پیدا می‌کند و دارایی‌های ملت ما که در آن کشور بلوکه شده است آزاد می‌گردد و آمریکا دست از تحریم اقتصادی‌اش برمی‌دارد که چنین تصویری ساده اندیشی است». (بادامچیان، ۱۳۷۶، (۱۱۲): ۵)

۲-۲-۲. دوران اصول‌گرایی

در اوایل سال ۱۳۸۳ مبحث انتخابات ریاست جمهوری پس از دو انتخابات شوراها و مجلس شورای اسلامی در اولویت کار حزب مولفه قرار گرفت. مولفه با کوله بار تجربه در انتخابات قبل بسیار امیدوار بود که اصولگرایان بتوانند این انتخابات را نیز به نفع خود تمام کنند. عسگر اولادی در اولین موضع‌گیری خود در خصوص انتخابات ریاست جمهوری گفت: «مولفه اسلامی در کنار احزاب و گروه‌های سیاسی، هم‌سو با مردم و مصالح نظام به عنوان یکی از تشکل‌های اسلامی در رسیدن به یک تئوری کارآمد برای دولت آینده تلاش می‌کند. مولفه اسلامی معتقد است دولت آینده باید متشکل از مدیران متعهد، انقلابی و معتقد به مبانی

نظام و اسلام و ترجیحا از جوانان متخصص باشد تا بتواند بار سنگین انقلاب اسلامی را در ربع دوم قرن حیات خود به سر منزل مقصود برساند. ما معتقدیم رئیس‌جمهور آینده که مظهر وفاق و وحدت جامعه است باید بالاترین رأی را داشته باشد تا بتواند در صحنه‌های جهانی پر قدرت و مصمم ظاهر شود. (بادامچیان، ۱۳۸۳، (۳۶۵): ۲)

حمیدرضا ترقی ضمن بررسی وضعیت جبهه دوم خرداد استراتژی مؤتلفه را اعلام میکند و در سرمقاله خود آورده است: جبهه دوم خرداد به منظور استمرار نفوذ و تسلط خود بر دستگاه‌های اجرایی کشور تمام توان و تدبیر خود را بکار برده تا این فرصت مهم برای ماندن در قدرت را از دست ندهد. لذا به نظر میرسد استراتژی دوم خرداد در انتخابات بر ۱۶ اصل زیر استوار است: ۱. اعتماد سازی دوباره در مردم نسبت به کارگزاران دوم خرداد ۲. توسعه تشکیلاتی سیاسی و حزبی ۳. ایجاد و گسترش وحدت و اتحاد درون تشکیلاتی حول محور فرضی مهندس موسوی ۴. جنبش سازی اجتماعی از اقشار مختلف ناراضی و مشکل دار ۵. ایجاد شکاف میان جناح اصولگرا و تخریب چهره آنها ۶. زیر سوال بردن عملکرد مجلس هفتم و شوراهای شهر به منظور جلوگیری از اعتماد مردم به کار آمدی اصولگرایان در حل مشکلات و خدمت رسانی به مردم.

اما استراتژی مؤتلفه در شرایط کنونی بر دو محور تأکید دارد:

۱. افزایش حضور و مشارکت مردم در انتخابات

۲. حمایت از رأی آورترین و وحدت بخش‌ترین کاندیدای ریاست جمهوری.

حمیدرضا ترقی در خصوص سیاست مؤتلفه در صورت به نتیجه رسیدن اصولگرایان بر روی شخص خاصی گفت: مؤتلفه به طور طبیعی هماهنگ با همه گروه‌های جبهه پیروان خط امام و رهبری موضع می‌گیرد و تصمیمات فردی و یا حزبی گرفته نمی‌شود و سعی بر این است که در بین جبهه اتفاق نظر وجود داشته باشد. ترقی اضافه کرد: رایزنی‌ها بین گروه‌های مختلف اصولگرا برای رسیدن به یک اشتراک و اتفاق نظر در خصوص مصداق ادامه دارد.

۱. حمایت از لاریجانی در انتخابات ۱۳۸۴

در این سال‌ها نقش مؤتلفه بیشتر موضع‌گیری سیاسی و حضور در ترکیب هیات رئیسه «ائتلاف» هایی است که قرار بوده به «خروجی واحد» برای فهرست‌های انتخاباتی و حتی مواضع سیاسی اصولگرایان منتهی شود اما به دلایل بسیاری چنین نشده است. در این میان، مواضع متفاوت مرحوم حبیب‌الله عسگرآولادی پیرامون وقایع مختلف که از سوی ایشان هرازچندگاهی و به ویژه مواضعی که چند ماه قبل از درگذشت وی اعلام شد، به عنوان اختلاف نظر در این حزب سیاسی، مورد توجه قرار گرفت. سرانجام دو روز قبل از انتخابات ریاست جمهوری بیانیه حزب مبنی بر حمایت از آقای لاریجانی منتشر شد:

در قسمتی از این بیانیه آمده است: حزب مؤتلفه اسلامی در آستانه سالروز شهدای ۲۸ خرداد با درک شرایط و با استراتژی تبعیت از شورای هماهنگی نیروهای انقلاب و همگرایی با اصولگرایان تمام تلاش خود را در مسیر هماهنگی و وحدت و یکپارچگی ظرفیتهای جناح اصولگرا بکار برده و فرآیند تصمیم‌گیری در شورای هماهنگی را کاملا آزاد، مردمی و منطقی و متکی بر عقل جمعی دانسته و بر این باور است که اگر مبنای

اصولگرایی و سیاست‌ها و راهبردهایی که در انتخابات به تصویب آنها رسیده است همگی بدان پایبند و مورد عمل قرار دهند امکان تجمیع آراء اصولگرایان برای موفقیت در گام سوم فراهم خواهد گردید. مولفه اسلامی در تمامی دوره‌های انتخابات گذشته اثبات نموده است که تکیه بر اصول و معیارها را فدای پیروزی‌های ناشی از معاملات پشت پرده سیاسی ننموده و بدون چشم داشت به قدرت خود را موظف به دفاع از مرزهای ایدئولوژیک و معیارهای ارزشی اعلام شده از سوی امام و رهبری دانسته و در فرایند این انجام وظیفه ضمن احترام به نظرات علماء اسلام شناس حوزه و مجموعه روحانیت معظم و طرفداران و صاحب نظران اصولگرا کوشیده است که نامزدی از اصولگرایان را معرفی کند که بیشترین امتیازات را با رعایت معیارهای اصولگرایانه داشته باشد. (ترقی، ۱۳۸۴، (۴۱۲): ۱)

در تحلیل مواضع مولفه در خصوص انتخابات ریاست جمهوری باید گفت اولاً حزب این توانایی را در خود ندید که بتواند کاندیدای مستقلی را به عرصه انتخابات معرفی کند. لذا سعی نمود در ائتلاف با احزاب اصولگرای دیگر به این مهم نائل آید و البته به ائتلاف اصولگرایان و اینکه یک نامزد از میان همه نامزدهای اصولگرا انتخاب شود بسیار امیدوار بود لکن هر چه روند امور به جلوتر میرفت شاهد بودیم که شورای هماهنگی نیروهای انقلاب کمتر توانست بین احزاب و کاندیداهای اصولگرایان وفاق ایجاد نماید. این شورا حتی نتوانست نظرسنجی‌های درستی انجام دهد. و این مسئله باعث شد برخی کاندیداها مانند احمدی نژاد و قالیباف دیده نشوند. اشتباه دیگر مولفه و شورای هماهنگی این بود که مسئله تبلیغات ریاست جمهوری را نادیده گرفت و فراموش کرد تبلیغات کاندیداها در انتخابات ریاست جمهوری گاهی آنچنان تاثیر گذار است که کمتر کسی فکر آن را میکند و در نهایت نکته مهمتر همان مطلبی است که آقای ترقی به آن اشاره نمود و آن اینکه مردم هنوز به احزاب گروهها و شوراها و... به عنوان تامین کننده منافعشان اعتماد کامل ندارند و این مسئله در انتخابات این دوره کاملاً مشهود بود. البته نباید این نکته را فراموش کرد که مولفه از همان ابتدا گمان میکرد آقای رفسنجانی کاندیدا نخواهد شد و توصیه‌های زیادی نیز به ایشان نمود که کاندیدا نشود و بنا را هم بر همین نیامدن گذاشت در حالی که با آمدن ایشان فضای انتخابات کاملاً عوض شد.

۲. حمایت از احمدی نژاد در سال ۱۳۸۸

حبیبی دبیر کل وقت مولفه اسلامی در مورد دلایل حمایت حزب مولفه از احمدی نژاد در سال ۱۳۸۸ ابراز داشت: موقعیت کنونی نظام ما در منطقه و جهان یک موقعیت کاملاً استثنایی است و ملت ایران هیچ‌گاه به این اندازه مقتدر، توانا و امیدوار به آینده درخشان نبوده است. دبیر کل حزب مولفه اسلامی گفت: ما با درک رسالت تاریخی خود در خصوص موضوع انتخابات و مدیریت اجرایی کشور در چهار سال آینده و با ارزیابی‌های گسترده در دی ماه ۸۷ به این نتیجه رسیدیم که از احمدی نژاد در انتخابات آتی حمایت کنیم، اما به دلیل اینکه حزب مولفه اسلامی عضو جبهه پیروان خط امام و رهبری است و در انتخابات ریاست جمهوری در مقابل تصمیم جبهه پیروان خط امام و رهبری برای خود حق تحفظ قائل نیست، موضوع را رسماً اعلام نکردیم.

حبیبی افزود: از دلایل ما برای حمایت از احمدی نژاد این است که احمدی نژاد را مومن به ارزش‌های انقلاب و معتقد به نیروهای لایزال ملت می‌دانیم و روحیه مردمی و بویژه نشاط و شادابی در خدمت به مردم را از خصوصیات دولت نهم، بخصوص رئیس‌جمهور کنونی تلقی می‌کنیم. وی در ادامه گفت: رئیس دولت با دو

بار سفر به هر استان از مشکلات کشور مطلع شده است، بنابراین باید فرصت داد تا در دور دوم ریاست جمهوری خدمات خود را به مردم کامل کند دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی خاطرنشان کرد: احمدی نژاد مومن به استقلال و پیشرفت کشور است و در طول مدت خدمت خود شاهد پیشرفت‌های شگرف علمی در کشور بوده ایم. حبیبی افزود: همچنین احمدی نژاد در دولت نهم در مجامع بین‌المللی به خوبی از استقلال و شرف ملت ایران دفاع کرد؛ که نمونه‌های عملی آن را در نطق شورانگیز دانشگاه کلمبیا و حضور قدرتمندانه در اجلاس دوربان ۲ در ژنو به خوبی می‌توانیم نشان دهیم. دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی در ادامه تصریح کرد: درجه مقبولیت احمدی نژاد با تکیه بر نظرسنجی‌های مکرر امری پنهان نیست، بنابراین این یکی دیگر از دلایل تصمیم‌گیری حزب مؤتلفه اسلامی و نیز جبهه پیروان خط امام و رهبری برای حمایت از وی بوده است. (خبرگزاری دانشجویان ایران، ۳۱ اردیبهشت ۱۳۸۸)

دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی تاکید کرد: حزب مؤتلفه اسلامی با اطمینان از رشد و آگاهی سیاسی مردم معتقد است با گزینه مطلوب پا به میدان رقابت انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری گذاشته است و معتقد است با یک رقابت اخلاقی در این میدان می‌تواند به رسالت و وظایف تاریخی خود عمل کند. وی یادآور شد: ما نقد رقبا را در عین اینکه یک فرصت برای شناسایی ضعف‌ها و قوت‌ها می‌دانیم اما در مورد عملکرد دولت و شخص رئیس‌جمهور در برخی زمینه‌ها برخی از نقدها را منصفانه نمی‌دانیم و داوری این نوع قضاوت را به مردم در روز ۲۲ خرداد به هنگامی که با صفوف فشرده خود به پای صندوق‌های رای می‌آیند واگذار می‌نماییم حبیبی یادآور شد: برای ما حضور حداکثری مردم و امر مشارکت در انتخابات آینده بسیار مهم است و اینکه رئیس‌جمهور آینده بتواند بیشترین رای مردم را داشته باشد تا در صحنه‌های بین‌المللی بتواند با اقتدار از استقلال و منافع ملی دفاع کند، از مقولات مصالح ملی است. (خبرگزاری مهر، ۱ خرداد ۱۳۸۸)

مواضع سیاسی	
حمایت از کاندیداتوری ناطق نوری (عدم موفقیت)، حمله به کابینه دولت	دوران اصلاحات
حمایت از کاندیداتوری لاریجانی (شکست)، حمایت از کاندیداتوری احمدی نژاد (پیروزی)	دوران اصول‌گرایی

۳-۲. مواضع اقتصادی

به صورت اختصار مجموعه قواعد کلی ارائه شده در زمینه تنظیم حیات اقتصادی و حل مشکلات اقتصادی در راستای تأمین عدالت اجتماعی را مواضع اقتصادی می‌نامند. اقتصاد به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل زندگی بشری مطرح می‌باشد و به این علت است که احزاب علاوه بر مواضع سیاسی بر مواضع اقتصادی نیز تمرکز ویژه‌ای دارند.

۳-۲-۱. دوران اصلاحات

مواضع اقتصادی این گروه از آنجا که اعضای برجسته این گروه در مدیریت اقتصادی کشور نقش مهمی داشته‌اند بسیار در خور توجه است. از طرفی این گروه بر خلاف اکثر گروه‌های دیگر که مواضع اقتصادی

چندان شفافی ندارند، دارای یکسری نظرات روشن و تا حدودی مدون در زمینه‌های اقتصادی می‌باشد از آنجا که سیاست‌گذاران این گروه همه دارای نوعی وابستگی به بازار و صاحبان تجارت آزاد می‌باشند و صراحتاً از تجارت آزاد دفاع نموده‌اند، به طور کلی می‌توان این گروه را متمایل به دیدگاه اقتصاد بازار آزاد، خصوصی سازی و عدم دخالت غیر ضروری دولت در عرصه‌های اقتصادی دانست. عسگر اولادی فاصله گرفتن از اقتصاد دولتی را به تبدیل شدن اقتصاد دولتی به اقتصاد مردمی تعبیر می‌کند و آن را ضروری می‌داند. (صبح صادق، ۱۳۸۶: ۱۸)

بادامچیان در سرمقاله شماره ۱۸ مجله شما در خصوص سوء استفاده از پول و امکانات عمومی به دولت تذکر می‌دهد و از دولت می‌خواهد افرادی را که در انباشت ثروت و استفاده از اموال عمومی سابقه دارند در جمع یاران کابینه وارد نکند. همچنین ضروری است افراد کابینه بر اساس اصل ۱۴۲ قبل از رأی اعتماد مجلس کلیه اموال و دارایی‌های خود را به دستگاه قضایی معرفی کنند. (بادامچیان، ۱۳۷۶، (۱۸): ۱)

سیدعلی نقی خاموشی رئیس اتاق بازرگانی کشور و عضو جمعیت موتلفه در رابطه با طرح ساماندهی اقتصادی رئیس جمهور خاتمی و طرح اتاق بازرگانی برای خروج اقتصاد کشور از رکود می‌گوید: "تنها اتاق بازرگانی برای شش مورد از دغدغه‌های مطرح شده در سخنان رئیس جمهور پیشنهادهایی ارائه داد که مورد استقبال واقع نشد از جمله رکود اقتصادی. در حال حاضر واحدهای تولیدی با کمبود نقدینگی، کمبود ارز و رکود بازار مواجه هستند که در چنین وضعیتی باید قدرت خرید مردم را افزایش داد. در چنین اوضاعی سیاست انقباضی، سیاست مسمومی برای اقتصاد کشور محسوب می‌شود، بنابراین سیاست پولی و بانکی باید تغییر کند تا رکود برطرف شود. (نجفی، ۱۳۸۱: ۴۵)

یحیی آل اسحاق از اعضای موتلفه در این مورد می‌گوید «کلیات طرح ساماندهی اقتصادی مورد تایید مقام معظم رهبری قرار گرفته است در مورد راهکارهای اجرایی آن احساس می‌شود که باید هماهنگی بیشتری وجود داشته باشد. برخی افراد این طرح را به آینده حواله می‌دهند در حالی که وضعیت اقتصادی کشور حادثر از آن است که طرح ساماندهی را به برنامه توسعه بعدی حواله دهیم، باید در مسائل اجرایی و اتخاذ راهکارهای لازم سرعت عمل بیشتری به خرج داد.»

دکتر علی عباسپور نماینده وقت مجلس علت مشکلات اقتصادی در جامعه را رکود بین المللی و همچنین عدم هماهنگی و اقتدار لازم مدیریت اقتصادی کشور می‌داند، ریشه این وضع نامطلوب اقتصادی در عواملی است که برخی از آنها در خارج از کشور می‌باشد مانند رکود بین المللی حاکم بر جهان و کاهش قیمت نفت. اما آنچه که جای تامل است عدم حساسیت لازم نسبت به تورم و رکود و نبود هماهنگی در دستگاه‌های اقتصادی برای حل این معضل مهم کشور است. در این شرایط حاد اقتصادی آنچه که می‌تواند کشور را از بحران به وجود آمده نجات دهد اقتدار مدیریت، یکپارچگی و هماهنگی در تصمیمات اقتصادی، استفاده بهینه از منابع و امکانات است. (لطیفی پاکده، ۱۳۸۱: ۸۹)

محمد نبی حبیبی دبیر اجرایی جمعیت موتلفه مشکلات کشور را وجود اختلاف در نگرش اقتصادی مسئولین دولتی در وزارت اقتصاد و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی و عدم توافق آنها در ارائه راه حل برای برطرف نمودن مشکلات اقتصادی مردم می‌داند.

بادامچیان در مصاحبه با خبرگزاری ایسنا در مورد اقتصاد دوران اصلاحات با بیان این‌که در زمینه اقتصادی همه ما می‌دانیم که دولت اصلاحات هیچ‌گونه استراتژی اقتصادی نداشت، گفت: آقای خاتمی در یک مصاحبه تلویزیونی گفت که دولت ثنوری اقتصادی ندارد. وی تصریح کرد: وقتی دولتی می‌گوید که توسعه سیاسی مقدم بر اقتصاد است این بیشتر یک بازی سیاسی برای سرگرم کردن مردم است. بادامچیان افزود: اصلاحاتی‌ها برای مسایل اقتصادی طرحی ندارند و اگر دارند چارچوبش را ارائه دهند تا بررسی شود که آیا عملی است یا نه.

به عقیده بادامچیان در مجلس ششم هیچ‌کاری برای تورم، بیکاری و مسایل اقتصادی صورت نگرفت و نارضایتی عمومی وجود داشت. قائم مقام دبیر کل حزب مؤتلفه اسلامی تصریح کرد: در سال ۷۶ واردات کشور ۱۴ میلیارد دلار بود و این در حالی بود که در سال ۸۳ واردات ما به گواهی آمار اصلاحات ۳۸ میلیارد دلار شده بود و در این شرایط اگر قیمت نفت بالا نرفته بود یک فاجعه اقتصادی رخ داده بود (مصاحبه با خبرگزاری ایسنا، چهارم دی‌ماه ۱۳۸۶)

۱. پیوستن به گات

عباس وکیل کارشناس مسائل اقتصادی در هفته‌نامه شما (شهادی مؤتلفه اسلامی) ارگان جمعیت مؤتلفه در مورد پیوستن ایران به بازار آزاد جهانی و یا به عبارتی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی یا همان پیمان گات چنین می‌گوید: این سوال که آیا ایران باید عضو سازمان تجارت جهانی گردد یا خیر شاید خیلی منطقی نباشد. زیرا در شرایطی که با پیشرفت ارتباط الکترونیکی، رایانه‌ای و ماهواره‌ای نوع نگرش جهانیان به روابط بین‌المللی تغییر یافته و جایگاه سیاسی و اقتصادی هر کشور بر اساس نوع و میزان ارتباط آن با سایر کشورها مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، جدا ماندن از سازمانی که هم اکنون ۱۳۲ کشور عضو آن هستند اگر امروز قابل تحمل باشد، فردا که محدودیت‌های سازمان تجارت جهانی اعمال گردد و مشکلات فراوانی در معاملات و روابط تجاری بین‌المللی ایجاد گردد دیگر نمی‌توان از کنار آن گذشت و نسبت به آن بی‌تفاوت بود. از طرفی اینکه در شرایط فعلی اقتصادی کشور اگر عضو این سازمان جهانی شویم نمی‌توان اطمینان داشت تا چه میزان منافع و مصالح کشور را رعایت کرده‌ایم. آنچه مسلم است که کشور ما برای عضویت در سازمان تجارت جهانی که یک امر ضروری هم می‌باشد باید پس از گذر از مراحل در رشد کشاورزی و صنعتی و بهبود و ساماندهی نظام اقتصادی خویش اقدام نماید تا بتواند با اقتدار در عرصه بین‌المللی حضور داشته باشد در غیر اینصورت به تابعی محض و کم‌تاثیر بر سازمان جهانی تجارت تبدیل خواهد شد که مجبور است قبل از ساختن بنیه و توان اقتصادی خود بار گرانی را تحمل نماید. (بادامچیان، ۱۳۷۹، (۲۱۱) ۲)

۲-۳-۲. دوران اصول‌گرایی

دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی با استقبال از تقدیم لایحه هدفمند کردن یارانه از سوی دولت به مجلس گفت: پرداخت یارانه نقدی در گروه محاسبه صحیح منابع آزاد شده و طراحی جامع است. محمدنبی حبیبی در پایان نشست دبیران حزب مؤتلفه اسلامی افزود: اگر منابع آزاد شده تابعی از متغیر قیمت نفت باشد یا موارد دیگر به طور علمی و محاسبات صحیح لحاظ نشود، پرداخت‌ها دچار مشکل جدی خواهد شد وی با اشاره به اینکه در لایحه آمده است که «قیمت آب و برق ظرف سه سال معادل قیمت تمام شده دریافت خواهد شد» اظهار کرد: قیمت تمام شده آب، برق حتی نفت و فرآورده‌های نفتی چقدر است و در کجا محاسبه شده است؟

سازمان حسابرسی دیوان محاسبات و بازرسی کل کشور و بنگاه‌های اقتصادی که خدمات یاد شده را ارائه می‌دهند نظرشان چیست؟ حزب مولف‌ه اسلامی سال‌ها پیش در دولت اصلاحات برای شفاف سازی بودجه و عملکرد بنگاه‌های اقتصادی دولت پیشنهاد داد که قیمت تمام شده نفت و فرآورده‌های نفتی و دیگر کالاها مشخص شود تا معلوم گردد یارانه‌ای در کار هست یا خیر اما متأسفانه دولت وقت از ارائه این اطلاعات پرهیز کرد. اکنون با توجه به ارائه لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها این بحث مهم و کلیدی و این سوال تعیین کننده باید پاسخ خود را پیدا کند که واقعا قیمت تمام شده کالاهای یاد شده چقدر است. مجلس از ابزار نظارتی خود یعنی دیوان محاسبات باید برای روشن شدن این موضوع بهره کافی را بگیرد دبیر کل حزب مولف‌ه اسلامی ادامه داد: هنر دولت این است که تهدید کاهش قیمت نفت را تبدیل به فرصت کند و گام‌های بزرگتری به سوی قطع وابستگی بودجه دولت به نفت بردارد و این مهم جز در سایه اتخاذ تدابیر علمی اقتصادی جامع الاطراف ممکن نیست. (روزنامه رسالت، بی نام، ۱۳۸۷: ۲)

وی افزود: دولت باید اعتنای بیشتری به امر صادرات غیرنفتی داشته باشد و از ورود کالاهایی که به امر تولید در داخل ضربه می‌زند جلوگیری کند، واردات بی رویه باید کنترل شود، هر کالایی که وارد می‌شود یک فرصت شغلی برای کسانی است که آن سوی مرزها اقتصاد ما را هدف قرار داده‌اند و در عوض در داخل کشور بیکاری را دامن می‌زند.

عسگر اولادی نظر مثبتی در مورد مواضع اقتصادی دولت داشته است وی در عملکرد احمدی‌نژاد گفت: کم کردن فاصله طبقاتی یکی از خصلت‌های خوب احمدی‌نژاد است. عضو شورای مرکزی حزب مولف‌ه اسلامی هدفمندی یارانه‌ها را از دیگر اقدام‌های مثبت احمدی‌نژاد دانست و اذعان کرد: دو رئیس جمهور قبلی این طرح را آماده کرده بودند اما جرأت اجرای آن را نداشتند و احمدی‌نژاد این خطرپذیری را انجام داد. وی عملکرد مثبت دیگر احمدی‌نژاد را در زمینه سهام عدالت نام برد و تصریح کرد: سهام عدالت برای متمکن کردن فقیرای کشور است و بیش از یک سال سهام عدالت برای عده‌ای سودآور بوده است. عسگر اولادی مسکن مهر را از دیگر عملکرد مثبت احمدی‌نژاد ذکر کرد و افزود: احمدی‌نژاد به اندازه ۲۸ سال گذشته برای محرومان مسکن ساخته است

عضو تشخیص مصلحت نظام اضافه کرد: سفرهای استانی سنت پسندیده‌ای است که احمدی‌نژاد آغاز کرد. وی نامه‌های مردمی در سفرهای استانی را از ویژگی‌های این سفرها دانست و خاطر نشان کرد: در سفرهای استانی ۱۰۰ موضوع از مشکلات مردم با تشکیل جلسه‌ها مطرح و حدود ۷۰ درصد مشکلات برطرف شد عسگر اولادی با بیان اینکه احمدی‌نژاد در اتفاق‌های عمیق کشور حضور دارد، از نحوه اجرای هدفمندی یارانه‌ها انتقاد کرد. وی با اشاره به اینکه درباره یارانه‌ها نقد دارم، اذعان کرد: به احمدی‌نژاد نقد کردم که اگر مردم ایران حقوق بگیر با شند برای آینده آنها خوب نیست و هیچ نظارتی بر یارانه‌ها نمی‌شود. (تابناک، بی نام، فروردین ۱۳۹۲)

مواضع اقتصادی	
دوران اصلاحات	حمله به برنامه اقتصادی دولت، عدم داشتن برنامه اقتصادی
دوران اصول‌گرایی	حمایت از هدفمندی یارانه‌ها، حمایت از طرح مسکن مهر

۴-۲. مواضع فرهنگی

به طور خلاصه مجموعه دیدگاه‌های احزاب و گروه‌های سیاسی فعال در هر جامعه در مورد ارزش‌های اجتماعی و هنجارهای موجود در جوامع بشری مانند آزادی‌های فردی و اجتماعی و مدنی را مواضع فرهنگی می‌گویند.

۱-۴-۲. دوران اصلاحات

این جمعیت تاکید فراوانی بر فرهنگ اسلامی و سنتی حاکم بر جامعه داشته و آزادی‌های بی‌شتر فرهنگی که ممکن است خواسته یا ناخواسته با ابتذال و هجوم فرهنگ بیگانه و غربی همراه شود را رد می‌کند و در این میان موضع‌گیری این جمعیت در مقابل آزادی‌های داده شده به مطبوعات بسیار جالب توجه است. عسگراولادی در رابطه با مطبوعات و نویسندگان آنها چنین می‌گوید: الان شرایط رقابت سالم سیاسی در جامعه وجود دارد و در این مسیر رقابت سالم سیاسی، باید فعالیت‌ها شکل بگیرد. الان سه دسته از قلم به دست‌ها دارند لطمه می‌زنند. یک دسته کسانی هستند که خیال می‌کنند هیچ واقعه‌ای در کشور اتفاق نیفتاده و جوری قلم می‌زنند که نسل جوان را مایوس کنند. دسته دیگر کسانی هستند که در تجری جرات فوق‌العاده‌ای را به خرج می‌دهند که رقبای خودشان را از صحنه بیرون کنند. خودش را نمی‌خواهد اثبات کند می‌خواهد طرف مقابل را حذف کند. و دسته سوم قلم به دستان، کسانی هستند که ارزش‌ها و مسائل ارزشی انقلاب را مورد حمله قرار می‌دهند این سه دسته ضربه می‌زنند در صورتیکه شرایطی برای ما پدید آمده که یک شرایط بسیار خوبی است که ما باید رقابت سالم سیاسی داشته باشیم. (شادلو، ۱۳۸۵: ۱۲۴)

جمعیت موفتله اسلامی در بخشی از مواضع خود که به مسائل فرهنگی اختصاص دارد نظرات خود را چنین بیان می‌دارد: آزادی یکی از شعارهای گران سنگ ملت ایران و انقلاب شکوهمند خود بود. امروز مطبوعات آزاد و احزاب آزاد، نمادی از زیبایی‌های نظام مردمی جمهوری اسلامی است. جمعیت موفتله اسلامی معتقد است راه اصولی حفظ آزادی‌های سیاسی و برخورداری‌های مردم از این نعمت الهی، حفظ حریم انسانها و رعایت ادب و نزاکت سیاسی و اخلاقی است. اگر قلم و بیان مسیر تهمت و دروغ و تشویش اذهان را طی کند دیری نمی‌پاید از این نعمت خدادادی محروم خواهیم شد. ما معتقدیم حقوق آن دسته از مردمی که به دلایل گوناگون از جمله ضعف مالی نتوانسته‌اند حزبی یا نشریه‌ای برای خود دست و پا کنند نباید توسط برخی که از این امکانات برخوردار هستند ضایع گردد. همچنین ما معتقدیم تجربه مشروطیت و نهضت ملی به ما می‌آموزد که از نفوذ عوامل دشمن در رسانه‌های مکتوب که رکن چهارم جامعه هستند جلوگیری کنیم و این مهم به هوشیاری خاص و قانونمند محتاج است. (شادلو، ۱۳۸۵: ۱۲۵)

سید مصطفی میر سلیم از کادر اجرایی فعال این جمعیت در دو دهه اخیر که مدتی سمت وزارت فرهنگ و ارشاد را برعهده داشت و تا حدود زیادی فضای فرهنگی کشور را در کنترل دولت درآورد، راجع به مطبوعات، حدود و آزادی‌های آنها در دوران اصلاحات چنین می‌گوید: "آن چه از وضع ناهنجار مطبوعات نوپا فهمیده می‌شود آزادی بیشتر نیست. بی‌توجهی به حدود مطبوعات و ضعف نظارت است. پرداخت هزینه

آزادی یعنی با دقت بر حریم آن قضاوت کردن و پاسداری از حدود آن و نه باز کردن راه استفاده غیر قانونی یا هموار کردن راه سوء استفاده‌های غیر قانونی. پاسخگویی به پرسش‌های طبیعی مردم واجب، درست و وظیفه مقدسی است ولی ایجاد ابهام و تفسیر سوال برای مردم زیر لوای جریان آزاد اطلاعات و گیج کردن و در حیرت رها نمودن آنها در میان شایعات بی شمار و اغراق‌گویی‌های بسیار و اراجیف متعدد پسندیده نیست مطرح کردن اشکال و شبهه به صورت تخصصی بی‌ضرر و خود در برگیرنده بخشی از پاسخ است، اما ارائه کردن شبهات و ابهامات به صورت تبلیغی و عمومی با اتخاذ شیوه‌های منافقانه، قطعاً مسئله ساز است و نباید ترویج گردد."

یکی از شعارهای انتخاباتی دولت خاتمی فرهنگ و توسعه فرهنگی بود اما در این راه موانعی پدید آمد که مولفه آنها را بدین صورت بیان می‌دارد:

- توسعه کمی مطبوعات سطحی نگر که موجب تخریب فرهنگ ارزشی جامعه شده است.
- مرز میان آزادی اندیشه و اغوا و اغفال جامعه از بین رفته و ایجاد شبهه و تشکیک در اذهان رشد پیدا کرده است.
- تساهل و تسامح دینی که یک ارمغان غربی است در حرکت فرهنگی کشور دنبال شد.
- برخی از مطبوعات جدید تغییر ذائقه فرهنگی نسل جوان را هدف قرار داده و تلاش در کمرنگ کردن فرهنگ اسلامی در جامعه دارند.
- موانع توسعه سیاسی، دادن آزادی لجام گسیخته به معارضین و مخالفین نظام و اسلام و مبانی دینی نیست. دادن مجوزهایی که در جامعه تشنج آفرین بوده و حرمتها را میشکند و از آزادی سوء استفاده می‌کند، منطقی نیست.
- استقلال قوه قضایه زیر سوال می‌رود و اعتراض به خبرگان و شورای نگهبان و قانون اساسی نام مشارکت مردم به خود می‌گیرد. (ترقی، ۱۳۷۶، (۵۴): ۲)

۱. استیضاح وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

یکی از ورزایی که از همان زمان گرفتن رای اعتماد از مجلس بسیار خیر ساز شد و تعداد رای کمی نیز از مجلس گرفت و البته مخالفان زیادی نیز در میان نیروهای اصولگرا داشت آقای عطاء الله مهاجرانی بود. وی از اعضای اصلی حزب کارگزاران بود و آقای خاتمی به خاطر افکار نزدیکش با وی از ایشان حمایت زیادی کرد. لیکن آنطور که مشخص است علت مخالفت مولفه با آقای مهاجرانی سیاست‌های وی در حمایت از نشریات اصلاح طلب که به قول اصولگرایان به بسیاری از مقدمات توهین نمودند و بسیاری از اصول را زیر سوال بردند؛ می‌باشد. دیدگاه پلورالیستی آقای مهاجرانی همانطور که ذکر شد از همان ابتدا انتقاد مخالفان را برانگیخته بود بالاخص اینکه رهبری نیز در برخی از سخنرانی‌های خود از عملکرد ایشان انتقاد کرده بود. پس از گذشت یک و نیم سال از وزارت وی انتقادات نسبت به مدیریت ایشان شدت گرفت و طرح استیضاح وزیر ارشاد در مجلس مطرح شد. نشریه شما و اعضای شورای مرکزی مولفه از این زمان موج انتقادات خود را از وی آغاز کردند.

دبیر کل مؤتلفه گفت در مسائل فرهنگی و سیاسی در دولت با برخی از دولتمردان مشکل داریم همانطور که با رئیس جمهور محترم همکاری داریم اما این نوع تساهل و تسامح وزارت ارشاد را قبول نداریم در فرهنگ

دینی و ملی ایران مدارا کردن با دشمن یک چیز است ولی یک وقت پررو کردن دشمن و مجال دادن به آنها برای هر تاخت و تاز است که چیز دیگری است طبعاً ما نمیتوانیم با این تسامح و تساهلی که ارزش‌های اصیل اسلامی ما را زیر سوال میبرد موافق باشیم. (ترقی، ۱۳۷۷، (۶۷): ۲)

با تمامی این اوصاف مهاجرانی در جلسه استیضاح دفاع قابل قبولی از عملکرد خود داشت و توانست یک بار دیگر از مجلسی که اصولگرایان در آن اکثریت داشتند؛ رای اعتماد بگیرد. دبیر کل موتلفه در اولین موضع‌گیری پس از رای اعتماد مجدد گفت: پرونده استیضاح بسته شده است. اما پرونده نقد دلسوزانه و عالمانه و سازنده و تلاش در اصلاح امور فرهنگی هیچ وقت بسته نیست و طبیعی است نوع تخلفات در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی و با نظارت دقیق‌تر وزارت ارشاد پیگیری میشود تا نگرانی مردم بر طرف گردد. (بادامچیان، ۱۳۷۸، (۱۱۱): ۲)

در همین شماره مطلب دیگری در خصوص وزیر ارشاد مطرح شد: استیضاح کنندگان با طرح مشکلات و معضلات فرهنگی در حوزه‌های گوناگون مستند اثبات کردند که؛

۱. اندیشه و فکر وزیر ارشاد مبنی بر تساهل و تسامح موجب رشد ابتدال و انحراف و ضدیت با مبانی دین در حوزه‌های مختلف مطبوعات، کتاب و هنر شده است.

۲. وزیر ارشاد در تحکیم مبانی اسلامی و دینی جامعه کوتاهی داشته است.

۳. نظارت ضعیف ارشاد بر عملکرد مطبوعات و چاپ کتاب موجب گردید مطالب فراوانی علیه مبانی اسلام و انقلاب و امام به چاپ رسیده و به افکار جامعه تزریق شود و کتب مبتدل توسط نویسندگانی که از سوابق ضد انقلابی و ضد اسلامی روشن و وابستگی متقنی به عوامل بیگانه برخوردارند، به چاپ برسد که همچون غذای مسموم افکار و اندیشه نسل جوان و اهل مطالعه کشور را مسموم نمایند.

۴. شیوه‌های بکار گرفته شده در دو سال اخیر به تحقق اهداف پنهانی استکبار جهانی در خصوص تهاجم فرهنگی علیه انقلاب اسلامی کمک نمود و هیچگاه مقاومتی در برابر این تهاجم مشاهده نمیشد. (بادامچیان، ۱۳۷۸، (۱۱۱): ۴)

مواضع فرهنگی	
دوران اصلاحات	انتقاد از سیاست‌های فرهنگی دولت، استیضاح وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
دوران اصول‌گرایی	-----

هیأت مؤتلفه اسلامی که از تشکل‌های سیاسی کهنه کار در تاریخ معاصر ایران به حساب می‌آید و بعدها به «حزب مؤتلفه اسلامی» تغییر عنوان داده است، بعد از تحقق انقلاب و استقرار نظام جمهوری اسلامی به طور گسترده وارد فعالیت سیاسی گردید، اما موفقیت چندانی در طول سالیان بعد از انقلاب بدست نیاورد، هرچند برخی از اعضای مؤتلفه در موقعیت‌های کلیدی اقتصادی و امنیتی نظام جدید مستقر شدند که نشان از نفوذ این تشکل در نهادهای مختلف حکومت جدید داشت. علی‌ایحال، حزب مؤتلفه با توجه به عدم کسب موفقیت قابل‌اعتنا در عرصه سیاست، به ائتلاف با چهره‌های شاخص سیاسی و کاندیداهای انتخابات دیگر گروه‌های سیاسی روی آورد که نتیجه آن نیز در بیشتر موارد چیزی جز شکست نبوده و در فضای سیاسی ایران حزب مؤتلفه از دیگر نیروهای راست‌گرا عقب ماند و این در حالیست که حزب مؤتلفه در تمام دوران بعد از انقلاب در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی به نحوی از انحاء حضوری ملموس داشته که مواضع این حزب در رابطه با این سه مقوله در دوره اصلاحات و دوره اصولگرایی به طور خلاصه به شرح جداول زیر بیان می‌گردد:

۳-۱. مواضع سیاسی

دوران اصلاحات	دوران اصولگرایی
عدم پیروزی در انتخابات (۱۳۷۶)	عدم پیروزی کاندیدای مورد حمایت (۱۳۸۴)
-----	پیروزی کاندیدای مورد نظر (۱۳۸۸)
حمله به کابینه‌ی دولت و یکسویه خواندن آن	-----
حمله به برنامه‌ی توسعه سیاسی دولت	-----

۱. مؤتلفه در هیچ یک از انتخابات‌های برگزار شده در دوران ۱۶ ساله اصلاحات و اصولگرایی به پیروزی نرسید.

۲. مؤتلفه در هیچ کدام از انتخابات‌های برگزار شده در این دوران کاندیدایی از درون حزب معرفی نکرد، گرچه در سال ۷۶ از ناطق نوری و در سال ۱۳۸۴ از لاریجانی و در سال ۱۳۸۸ از احمدی نژاد حمایت نمود.

۳-۲. مواضع اقتصادی

دوران اصلاحات	دوران اصولگرایی
حمله به برنامه اقتصادی دولت	حمایت از برنامه اقتصادی دولت
متهم کردن دولت به نداشتن برنامه اقتصادی	حمایت از طرح هدفمندی یارانه‌ها و سهام عدالت
انتقاد از واردات بی‌رویه و فراموشی تولید داخل	حمایت از طرح مسکن مهر

۳. در بخش اقتصادی موفقه از برنامه‌ی اقتصادی دولت اصلاحات انتقاد نموده و این دولت را فاقد برنامه اقتصادی می‌دانست و در این زمینه آمار بالای واردات محصولات را مثال می‌زدند

۴. در مقابل از سیاست‌های اقتصادی احمدی نژاد و علی‌الخصوص برنامه هدفمندی یارانه‌ها، سهام عدالت و مسکن مهر استقبال زیادی نمود.

۵. این حزب به عدم دخالت دولت در اقتصاد معتقد بوده و هست ولی عملاً در این زمینه و بخصوص در دوران اصول‌گرایی از سیاست‌های تیم اقتصادی دولت در زمینه دخالت در اقتصاد انتقاد آنچنانی صورت نداد.

۳-۳. مواضع فرهنگی

دوران اصلاحات	دوران اصول‌گرایی
انتقاد از آزادی‌های مدنی بیش از حد	-----
استیضاح وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی	-----
متهم نمودن دولت به عدم مقابله با تهاجم فرهنگی	-----

۶. در بعد فرهنگی موفقه از اقدامات دولت اصلاحات در اعطای مجوز روزنامه و فراهم نمودن بستر برای آزادی‌های مدنی در جامعه انتقاد نموده و حتی از استیضاح وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز حمایت نمودند.

الف) کتب

- بادامچیان، اسدالله، بنایی، علی، (۱۳۶۲)، *هیئت‌های مؤتلفه اسلامی*، تهران: اوج.
- شادلو، عباس، (۱۳۸۵)، *اطلاعاتی درباره احزاب و جناح‌های سیاسی ایران امروز*، تهران: مولف.
- لطیفی پاکده، لطفعلی، (۱۳۸۱)، *جامعه‌شناسی سیاسی احزاب (جمعیت مؤتلفه اسلامی)*، تهران: انتشارات زمزم هدایت.
- خاطرات آیت‌الله مهدوی کنی، (۱۳۸۵)، *به کوشش غلامرضا خواجه‌سروی*، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- شادلو، عباس، (۱۳۸۵)، *اطلاعاتی درباره احزاب و جناح‌های سیاسی ایران امروز*، تهران: مولف.
- مقدم، کاظم، (۱۳۸۰)، *خسونت قانونی (شرح حال شهید حاج صادق امانی همدانی)*، قم: محدث و دفتر نشر برگزیده.

ناگفته‌ها، (۱۳۷۰)، *خاطرات شهید حاج مهدی عراقی*، تهران: رسا.

نجفی، موسی، (۱۳۸۱)، *تاریخ تحولات سیاسی ایران*، تهران: موسسه مطالعات تاریخ ایران.

ب) مقالات

- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۷۶)، «اختلاف بر سر تشکیل کابینه»، *نشریه شما*، شماره ۱۸، ۱۹.
- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۷۶)، «معرفی کابینه یکسویه به مجلس»، *نشریه شما*، شماره ۲۴.
- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۷۶)، «موج گسترده انتصابات جناحی»، *نشریه شما*، شماره ۳۴.
- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۷۸)، «ماهیت نظام ولایتی عام حضور گسترده مردم در انتخابات»، *نشریه شما*، شماره ۱۱۱.
- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۷۹)، «گزارش عملکرد رئیس جمهور»، *نشریه شما*، شماره ۲۱۱.
- بادامچیان، اسدالله، (۱۳۸۳)، «ترمیم کابینه»، *نشریه شما*، شماره ۳۷۵.
- مصاحبه با اسدالله بادامچیان، (خرداد ۱۳۸۶) *نشریه صبح صادق*، شماره ۳۰۵.
- ترقی، حمیدرضا، (۱۳۷۶)، «آقای رئیس جمهور ۲۲۰ روز گذشت مشکلات همچنان باقیست»، *نشریه شما*، شماره ۵۴.
- ترقی، حمیدرضا، (۱۳۷۶)، «استراتژی مؤتلفه در خصوص انتخابات»، *نشریه شما*، شماره ۳۷۸.
- ترقی، حمیدرضا، (۱۳۷۷)، «نقدی بر عملکرد سیاسی و اجرائی وزیر کشور»، *نشریه شما*، شماره ۶۷.
- ترقی، حمیدرضا، (۱۳۸۴)، «چرا آقای لاریجانی»، *نشریه شما*، شماره ۴۱۲.
- عسگر اولادی، حبیب‌الله، کوهستانی نژاد، مسعود، (۱۳۷۷)، *نشریه گزارش*، شماره ۹۳.

ج) مصاحبه و خبرگزاری ها

خبرگزاری ایسنا، مناظره بادامچیان و مزروعی/ بادامچیان: دولت اصلاحات استراتژی اقتصادی نداشت با تفکر مقاومت و نه سازش، در پرونده انرژی هسته‌یی پیروز شدیم، (۳ دی ۱۳۸۶)، کد خبر ۰۱۹۳۸-۸۶۱۰

تابناک، روایت عسگر اولادی از عملکرد احمدی نژاد، (۱۲ فروردین ۱۳۹۲)، کد خبر ۳۱۱۲۱۸.

خبرگزاری دانشجوی، حبیبی: احمدی نژاد مومن به حفظ ارزش‌های انقلاب، استقلال و پیشرفت کشور است، (۳۱ اردیبهشت ۱۳۸۸)، کد خبر ۲۷۶۱۴.

روزنامه رسالت، دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی: پرداخت یارانه نقدی در گرو محاسبه صحیح منابع آزاد شده است، (۱ آبان ۱۳۸۷)، کد خبر ۶۵۵۵.

خبرگزاری مهر، مواضع انتخاباتی حزب مؤتلفه اسلامی و علت حمایت از احمدی نژاد، (۱ خرداد ۱۳۸۸)، کد خبر ۸۸۳۳۸۴

د) پایان نامه

شاد، محمد، (۱۳۹۱)، «واکاوی معرفت شناختی انگاره پلورالیسم سیاسی و بررسی امکان یا امتناع تحقق بومی آن»، استاد راهنما: مجید توسلی رکن آبادی، استاد مشاور: سید رضا ملیح، پایان نامه کارشناسی ارشد در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

موسایی، علیرضا، (۱۳۹۵)، «عوامل تاثیرگذار بر تداوم حضور سیاسی حزب مؤتلفه اسلامی در عرصه سیاست و حکومت از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۲ در ایران»، استاد راهنما: دکتر ابوالقاسم طاهری، استاد مشاور: دکتر سید مصطفی ابطحی، پایان نامه کارشناسی ارشد در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.